

netop Hovedspørgsmaalet mellem alle Tydsklands Tyrster og Regjeringer, om der skal være et østerrigsk-tydsk eller et preussisk-tydsk Toldforbund; men i Genhedens Interesse arbejder de Alle, og uden at jeg i mindste Maade vil driste mig til at spaae, hvad Resultatet deraf vil blive, troer jeg, at man maa være overmaade kortsynet, dersom man vil indbilde sig, at Resultatet skulde blive Intet. Og selv om det foreløbigt kun bliver en nordtydsk Toldforening, der vil komme til at omslynge vore Grændser, da troer jeg, at den maa have en høiest naturlig og begrundet Tendens til at ønske ikke blot Holskeen men hele Danmark optaget i sig, og at denne Stræben vil have et magtigt Raaben deri, hvis en Deel af det danske Toldgebeet er et tydsk Land, beboet af Tydskere. Den høitærede Finantsminister har i den Henseende selv paataget sig at udtale det sidste Ord i denne Tankerække, idet han har gjort os bekendt med, at det Spørgsmaal allerede var reist, om ikke hele Danmark skulde slutte sig til en saadan tydsk Forening, og jeg skal ikke nægte, at det for mig vilde være interessant, om den høitærede Finantsminister kunde finde sig foranlediget til at tilføie, om dette Spørgsmaal er reist udenlands fra, eller om det er reist herhjemme, idet jeg nu som tidligere betragter Tydskerne i Kjøbenhavn, som langt farligere for os (Hør!), end Tydskerne i Wien, Berlin eller i Frankfurt (Hør! Hør!). Men om dette Spørgsmaal endnu er reist meget for tidligt, saa kan jeg ikke have den allermindste Tvivl om, at det vil komme, og at det vil vise sig at have en meget paatrængende Magt. Det var med Hensyn dertil, at den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Clausen) gjorde opmærksom paa, hvor lidet Beroligende der ligger i Finantsministerens tillidsfulde Afvisning af saadanne fremtidige „europæiske Nødvendigheder“, og det vil saaledes vel være klart, at den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) aldeles har misforstaaet ham. Den førstnævnte Rigsdagsmand (Clausen) gjorde netop opmærksom paa, hvorlidet Ret vi efter vor hele hidtilværende Erfaring have til at betragte saadanne paatrængende Ønsker, selv om de ikke ligefrem støtte sig paa

en conventionsmæssig Paragraph, som intetssigende, idet han navnlig fremhævede, hvor synnerligt det er at høre en saadan udenlandsk Paatrængenhed fremsat som Noget, der var meget let at afværge ved et blot „Nei“ i det selsomme Foredrag, der Diebliffet derefter endte med at foreholde os dette Hensyn til Udlandets Ønsker og Udlandets Villie i den Henseende som Noget, der væsentlig skulde have Indflydelse paa vor Beslutning. Jeg troer derfor, at Betænkkelighederne ved at forsætte Toldgrændsen til Elben ere meget vægtige, — dobbelt vægtige, fordi under vor politiske Afmagt vor commercielle Selvstændighed er vor Uafhængigheds bedste Støtte. Men jeg troer tillige, at den danske Regjering vil kunde besvære denne Fare, og jeg stoler dert ogsaa væsentlig paa den Omstændighed, som den sidste ærede Taler (Tscherning) henpegede paa, og som allerede under Sagens første Behandling blev gjort gjældende, — jeg troer af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) — at der vilde være stærke europæiske Interesser, der vilde støtte os i vor Modstand derimod (Hør!), og, da det derhos er viensynligt, at en Toldeenhed imellem Lande, der ligge hinanden saa nær, og have saameget tilfælles, som Danmark-Slesvig og Holskeen, i mange andre Henseender, har sine væsentlige Gøder, saa skal jeg ikke bestride Diemedet, saaledes som der ogsaa er udtalt i den kongelige Kundgjørelse af 28de Januar d. A.

Den ærede Finantsminister har, ved at omtale Sagens Forhold til dette Actstykke, formentlig stillet Spørgsmaalet aldeles rigtigt, og hvad han har sagt om den dybtliggende og alvorlige Modsatning, der i den Henseende finder Sted, skal jeg for mit Bedkommende aldeles acceptere. Det maa derfor være ogsaa mig tilladt et Diebliff at dvæle ved den Stilling, hvori Regjeringen og Rigsdagen staae ligeover hinanden med Hensyn til den kongelige Kundgjørelse af 28de Januar d. A. (Hør!). Længe førend den udkom, havde jeg gjort mig fortrolig med den Tanke, at vi vilde blive nødsagede til at træde i et andet og engere Forhold til Holskeen, end jeg og Mange med mig ansaae for pøsseligt (Hør!), hvad en-